Giriş

Düşünce tarihinin en uzun dönemi olan MS 2-MS 15. yüzyıl felsefi dönemi, kendinden sonraki dönemleri birçok şekilde etkilemiştir. Bu etkinin merkezini inanç ve inanca destek olan akıl oluşturmuştur. O dönem felsefesinin ruhunu oluşturan bu durumun anlaşılması için başvurulacak kaynaklar arasında filozof ve düşünürlerin eserleri önceliklidir. Bu dönem filozoflarının birçoğunun aynı zamanda din adamı olması bu kaynakların önemini daha da artırır. Din hakkında düşünen, düşündüğünü eyleme geçiren, onları yazıya aktaran bu filozofların ve bununla beraber diğer filozof ve düşünürlerin külliyatlarından yararlanmak o dönemin anlaşılması açısından faydalıdır. Düşüncelerinin günümüze ışık tuttuğunun farkında olmak da ayrıca önemlidir.

Bu dönem felsefesi, iki farklı din anlayışından oluşan iki farklı felsefedir. Hristiyan felsefesi ve İslam felsefesi olarak belirginleşen bu felsefelerin MÖ 6-MS 2. yüzyıl felsefelerinden etkilendiği görülür.

Bu dönemde din, felsefenin neredeyse tek konusudur. Bununla beraber İslam felsefesinin var olduğu coğrafyalarda yoğun bir şekilde matematik, astronomi ve tıp alanında faaliyetlerde bulunulması etkili bilimsel buluşlar yapılmasını sağlamış ve dinin yanında bilimin de felsefede konu edinilmesine sebep olmuştur. Nitekim bazı filozofların aynı zamanda bilim insanı olması da bundandır.

Her iki coğrafya da tarih boyunca etkileşim içindedir. Özellikle çeviri faaliyetlerinde görülen bu etkileşim, dönem dönem bilgi paylaşımını sağlamıştır. Ayrıca bu durum, MS 2-MS 15. yüzyıl felsefesinden 15-17. yüzyıl felsefesine geçilmesinde etkili bir unsur olarak yerini almıştır.

Bu ünitenin ilk konusunda MS 2-MS 15. yüzyıl felsefesini hazırlayan düşünce ortamını açıklayabilmek için bir önceki yüzyılın felsefesinin bu döneme olan etkisine değinilecektir.

Ünitenin ikinci konusunda öncelikle Hristiyan felsefesi ve İslam felsefesinin temel özellik ve problemleri üzerinde durulacaktır. Ardından "inanç-akıl ilişkisi" üzerinde iki coğrafyanın yaklaşımları ve aralarındaki farklar vurgulanacaktır. Bu konunun sonunda çeviri faaliyetlerinin İslam ve Batı felsefesine etkilerine değinilecektir.

Ünitenin üçüncü konusunda örnek felsefi metinlerden hareketle filozofların görüşleri analiz edilecektir.

Ünitenin son konusunda MS 2-MS 15. yüzyıl felsefesindeki örnek düşünce ve argümanları felsefi açıdan değerlendirebilmek için ilk olarak Anadolu bilgelerinden Mevlânâ, Yûnus Emre ve Hacı Bektâşi Velî'nin eserlerinden derlenen bir metinden hareketle tasavvuf düşüncesindeki insan anlayışlarının tartışılması, ardından "Anlamak için inanıyorum." sözünden hareketle "inanç-akıl ilişkisini" ele alan özgün bir metin yazılması istenecektir.

Hazırlık Çalışmaları

1. MS 2-MS 15. yüzyıl tarihsel dönemini düşündüğünüzde aklınıza neler gelebilir?
2. Felsefenin ortaya çıkmasından bugüne problemlerinin hâlâ tartışılıyor olmasının nedenleri neler olabilir?
3. Din ve felsefe arasında ilişki kurulabilir mi?

Neler Öğreneceksiniz?

- MS 2- MS 15. yüzyıl felsefesini hazırlayan düşünce ortamını açıklamayı,
- MS 2-MS 15. yüzyıl felsefesinin karakteristik özelliklerini açıklamayı,
- MS 2-MS 15. yüzyılın örnek felsefi metinlerinden hareketle filozoflarının felsefi görüşlerini analiz etmeyi ve
- MS 2-MS 15. yüzyıl felsefesindeki örnek düşünce ve argümanları felsefi açıdan değerlendirmeyi öğreneceksiniz.

1. MS 2-MS 15. yüzyıl tarihsel dönemini düşündüğünüzde aklınıza neler gelebilir?

.

Özellikle Hiristiyan dini felsefesi ve İslam dini felsefesi bu tarihler arasında ortaya çıkmış olan felsefelerdir. Bu felsefe öçeşitleri bu dönem içerisinde Tanrı ve dinlerle ilgili ilişkilerin güçlendiğine ve insanların bu kavramlar aracılığı ile dünyayı kavramaya çalıştığına dair önemli ipuçları olarak nitelendirilebilirler. İnsanlar bu dönemler içerisinde aynı zamanda dini kurumlar ile de yakındı ve bu kurumlar aracılığı ile de dünyayı anlamlandırmaya çalışıyorlardı. Bu tarihler arasında ayrıca birbirinden farklı din felsefeleri ortaya çıktığından dolayı dinler arasındaki temel farklılıkların neler olduğu ortaya çıkmıştır. Farklı dini kurumlar örneğin kilise ya da cami gibi kurumlar nasıl bir politika ve felsefe izlemeleri gerektiğine yavaş yavaş karar vermişlerdir.
Kaynak: https://www.egitimsistem.com/11-sinif-meb-felsefe-sayfa-40-cevaplari-61576h.htm

2. Felsefenin ortaya çıkmasından bugüne problemlerinin hâlâ tartışılıyor olmasının nedenleri neler olabilir?

.

Felsefe, hiçbir zaman kümülatif bir düşünce disiplini olmamıştır ve hiçbir zaman böyle bir disiplin olduğunu iddia da etmemiştir. Tersine, felsefe, her isteyen kişinin tamamen baştan yıkarak yeniden kurabileceği yapılar üzerinde kendini var eder. Sürekli yıkılıp tekrar yapılandırılan bir düşünce sisteminin ise temel yapı taşları o yapıların kendisi değil o yapıların oluşturulma biçimidir. Örneğin şüpheciliktir, örneğin sorgulayıştır. Felsefenin ortaya çıkış sürecinde asıl önemli olan şey hiçbir zaman hangi filozofun ne dediği olmamıştır, bir filozof ne kadar ünlü olursa olsun ya da ne kadar önemli teoriler ortaya çıkarmış olursa olsun onun cevapladığı soruların aynısını yeni gelen filozofların yeniden cevaplayacaktır.

3. Din ve felsefe arasında ilişki kurulabilir mi?

.

Din de felsefe de, aslında eski zamanlarda birbirinden ayrı iki disiplin değildiler. Din de felsefe de yaşadığımız dünyayı ve yaşadığımız dünya içerisinde var olan bizi anlamlandırma tarzları ve düşünce stilleriydi. Bundan dolayı din de felsefe de son derece sorgulayan ve yeni bir şeyler kurmaya çalışan yapı bozumcu disiplinlerdi.
https://www.egitimsistem.com/11-sinif-meb-felsefe-sayfa-40-cevaplari-61576h.htm